

Safetum

PELASTUSSUUNNITELMA

Orimattilan kaupunki / Virenojan koulu

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Safetum Oy:n ja kiinteistön edustajien kanssa.

Laadittu: 07.07.2022

Viimeksi päivitetty: 07.07.2022

Tämä pelastussuunnitelma täyttää pelastuslain ja valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta asettamat vaatimukset kiinteistön pelastussuunnitelmalle.
Suunnitelma on toteutettu Safetum Palvelulla.

Sisällysluettelo

1. TURVALLISUUDEN YLLÄPITO	3
2. PELASTUSSUUNNITELMAN SÄÄDÖSTAUSTA	4
3. PELASTUSSUUNNITELMAN YLLÄPITO JA JAKELU	5
4. KIINTEISTÖN PERUSTIEDOT	6
5. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ, TEHTÄVÄT JA VASTUUT	8
6. HÄTÄNUMEROT JA MUUT TÄRKEÄT YHTEYSTIEDOT	14
7. KIINTEISTÖN TURVALLISUUSJÄRJESTELYT	16
8. PEREHDYTYS PELASTUSSUUNNITELMAAN JA TURVALLISUUSJÄRJESTELYIHIN	29
9. PALOTURVALLISUUSJÄRJESTELYT JA -LAITTEET	30
10. RISKIEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTELMÄT	39
11. TOIMINTAOHJEET	47
12. Pelastussuunnitelman päivityshistoria	68

1. TURVALLISUUDEN YLLÄPITO

Turvallisuus on jokaisen perusoikeus ja meillä jokaisella on vastuu siitä, ettemme omalla toiminnallamme vaaranna toisten tai omaa turvallisuutta. Pelastuslaki velvoittaa ylläpitämään kiinteistön turvallisuutta. Vaaratilanteita tulee kartoittaa, ennalta ehkäistä ja varautua niihin sellaisin toimenpitein, joihin omatoimisesti kohteessa kyetään. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että rakennus ja sen ympäristö pysyy sellaisessa kunnossa, että tulipalon tai muun onnettomuuden vaara on vähäinen ja pelastustoiminta onnettomuustilanteessa on mahdollista. Kiinteistön turvallisuuden ylläpidosta vastaa hallitus.

Toimenpiteitä turvallisuuden ylläpitämiseksi

Pelastuslaki velvoittaa kiinteistöä omatoimiseen varautumiseen.

Toimenpiteet turvallisuuden ylläpitämiseksi kiinteistössä:

- Pelastussuunnittelu ja suunnitelman pitäminen ajan tasalla
- Pelastussuunnitelman jalkauttaminen ja perehdyttäminen kaikille kiinteistössä toimiville
- Kiinteistössä toimivien turvallisuustietouden ja -osaamisen edistäminen
- Kiinteistössä toimivien ja kiinteistön omistajan välinen turvallisuusviestintä turvallisuustilanteessa tapahtuvista muutoksista ja kehitysehdotuksista
- Säännöllinen kiinteistön riskien kartoitus ja arviointi sekä toimenpiteisiin ryhtyminen riskien minimoimiseksi (riskien kartoitus ja sen johtopäätelmät myöhemmin suunnitelmassa)
- Turvatekniikan huolto- ja kunnossapitotoimet laitekohtaisten ohjeiden ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti
- Rakennuksen kunnan seuranta ja asianmukaiset huoltotoimet

Turvallisuushavaintojen ilmoittaminen

Kiinteistöllä tulee olla selkeä käytäntö turvallisuuspuutteiden ja -havaintojen ilmoittamiseksi. Tavoitteena on, että vastuuhenkilöt saavat tiedon mm. kiinteistössä tapahtuneista läheltä piti- ja onnettomuustilanteista, jotta turvallisuusteen vaikuttaviin asioihin voidaan reagoida ja siten ylläpitää ja kehittää kiinteistön turvallisuutta.

2. PELASTUSSUUNNITELMAN SÄÄDÖSTAUSTA

Pelastuslaki (379/2011) sekä valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011) asettavat vaatimukset kiinteistön pelastussuunnittelulle. Pelastussuunnitelma on **tarkoitettu kiinteistössä toimivien turvallisuuden edistämiseksi ja viihtyvyyden turvaamiseksi**.

Pelastussuunnitelma antaa kiinteistön käyttäjille tietoa tulipalojen ja muiden vaaratilanteiden ehkäisemiseksi tähtäävästä toiminnasta sekä ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä kiinteistössä. Suunnitelmasta selviää myös, miten rakennusta käytetään turvallisesti sekä toimitaan oikein vaaratilanteissa. Suunnitelman painopisteenä ovat onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja normaali- sekä poikkeusolojen varautumisjärjestelyt.

Pelastussuunnitelmaa ei laadita viranomaisia varten, vaan kiinteistön ja siellä toimivien turvallisuuden edistämiseksi.

Pelastussuunnitelmassa tulee olla vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmä, kuvaus rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä, kuvaus kiinteistön toimijoille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi, sekä selvitys muista mahdollisista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi suunnitelmassa on selvitettävä, miten pelastuslain mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen kiinteistön toimijoille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

3. PELASTUSSUUNNITELMAN YLLÄPITO JA JAKELU

Pelastuslain mukaan pelastussuunnitelma tulee pitää ajan tasalla. Muuttuneet tiedot tulee päivittää suunnitelmaan viipymättä.

Päivityksen perusteena ovat mm.

- Pelastussuunnitelman ajantasaisuus
- Turvallisuuden kehittäminen ja edistäminen
- Turvallisuusohjeiden päivittäminen tai kehittäminen sekä uusiminen
- Kiinteistön tai tilojen käyttötarkoitus muuttuu
- Turvallisuushenkilöstössä/organisaatiossa tapahtuvat muutokset ja yhteystietomuutokset
- Kiinteistön tai sen osien peruskorjaus
- Kiinteistön turvallisuustoiminnassa tapahtuva selkeä muutos
- Suojaustasossa tapahtuvat muutokset: turvallisuustekniikan muutokset, rakenteelliset muutokset, toiminnalliset muutokset

Pelastussuunnitelman laadinnasta ja päivittämisestä on vastuussa kiinteistön johto/haltija. Pelastussuunnitelmasta ja sen muutoksista tulee tiedottaa kiinteistön toimijoita, osakkaita ja muita kiinteistössä toimivia, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

PELASTUSSUUNNITELMASTA JA TURVALLISUUSJÄRJESTELYISTÄ TIEDOTTAMINEN

Pelastussuunnitelma on luettavissa ja kuitattavissa luetuksi Safetum Palvelussa lukulinkin kautta. Lukulinkki jaetaan kiinteistön käyttäjille.

Pelastussuunnitelman lukulinkki: <https://app.safetum.fi/ps/orimattilankaupunkivirenojankoulu>

Turvallisuus on yhteinen asiamme!

Pelastussuunnitelma laadittu

07.07.2022 10:31

4. KIINTEISTÖN PERUSTIEDOT

Nimi	Orimattilan kaupunki / Virenojan koulu
Osoite	Virenojantie 16
Postinumero	16310
Postitoimipaikka	Virenoja
Kuvaus turvallisuusjärjestelyistä	Tilat suojattu automaattisella paloilmoittimella, turvavalojärjestelmällä, alkusammutuskalustolla, rikosilmoitinjärjestelmällä ja kameravalvontajärjestelmällä.
Rakennusluokitus pääluokka	Opetusrakennukset
Rakennusluokitus alaluokka	Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
Rakennusaine	Puu/betoni
Kattotyyppi	Harjakatto
Kate	Huopakate
Rakennusten lukumäärä	1
Kerrosten lukumäärä	1 + ullakko

Kokoontumispaikat

Sijainti	Koulun urheilukenttä
-----------------	----------------------

Varakokoontumispaikat

Sijainti	Siirtyminen suojelujohtajan tai tilannetta johtavan viranomaisen mukaisesti
-----------------	---

Sähköpääkeskukset

Sähköpääkeskuksen sijainti	Tekninen tila, käynti ulkoa parkkipaikalta
-----------------------------------	--

Lämmitysjärjestelmät

Lämmitysmuoto	Maakaasu
Keskuksen sijainti	Kontti parkkipaikalla
Pääsulun sijainti	Lämmönjakuhuone, kaasun sulku kontin seinustalla

Ilmanvaihtojärjestelmät

Ilmanvaihtotyyppi	Koneellinen tulo- ja poistoilma
Ilmanvaihtokonehuoneen sijainti	Vanha puoli: käynti teknisen työn tilasta. Uusi puoli: käynti vesikatolta, portaat rakennuksen takana
Ilmanvaihdon sulun sijainti	Hätäseispainikket esikoulun ja alakoulun tuulikaapeissa

Veden sulku

Veden pääsulun sijainti	Tekninen tila, käynti ulkoa parkkipaikalta
--------------------------------	--

5. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ, TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Suunnitelmaan nimetty turvallisuushenkilöstö huolehtii kiinteistön turvallisuuskunnosta.

Tehtävät kiinteistön turvallisuuden hallinnassa

Kiinteistön johto

- Antaa edellytykset turvallisuustoiminnan luomiselle ja ylläpitämiselle
- Määrittelee osaltaan turvallisuustoiminnan tavoitteet yhdessä turvallisuusvastaavan kanssa
- Antaa turvallisuusvastaaville taloudelliset toimintaresurssit
- Päättää laajoissa onnettomuus- ja vahinkotilanteissa toiminnan jatkamisesta tai keskeyttämisestä sekä osallistuu tapahtumaan liittyvään tiedottamiseen

Turvallisuusyhteyshenkilö(-t)

- Johtaa turvallisuustoimintaa ja vastaa siitä, että tilat pysyvät säädösten, määräysten ja ohjeiden edellyttämässä kunnossa
- Osallistuu kiinteistössä suoritettaville sisäisille palotarkastuksille ja viranomaistarkastuksille
- Toimii tilojen turvallisuusyhteyshenkilönä ja viestii tilojen henkilökunnalle kiinteistöön liittyvistä turvallisuusjärjestelyistä
- Pitää yhteyttä alan viranomaisiin ja osallistuu viranomaisten tekemiin tarkastuksiin
- Määrittelee osaltaan turvallisuustoiminnan painopistealueet
- Vastaa turvallisuusmateriaalin hankkimisesta ja ylläpitämisestä
- Toimii onnettomuus- ja vahinkotilanteissa tilojen turvallisuusyhteyshenkilönä ja on mukana järjestämässä tapahtumaan liittyvän jälkivahinkojen torjunnan

Työntekijä

- Ilmoittavat työpaikallaan tapahtuvista turvallisuustoimintaan vaikuttavista tapahtumista, asioista tai puutteista
- Evakuointitilanteessa siirtyvät poistumisohjeiden mukaisesti kokoontumispaikalle ja vastaavat asiakkaiden poistumisesta ja poistumisen avustamisesta
- Perehtyvät työpaikkansa turvallisuusohjeisiin
- Työskentelevät työpaikalla työnantajan kanssa sovittujen työsääntöjen mukaisesti

Toiminnanharjoittajat vastaavat henkilökuntansa kouluttamisesta ja perehdyttämisestä vahinko-, vaara- ja hätätilanteiden varalta. Liike- ja toimitiloissa tulee huomioida poistumisturvallisuus ja poistumisreitit tulee pitää vapaina ja esteettöminä. Liike- ja toimitilojen toiminnanharjoittajan tulee kartoittaa toimintansa riskit ja ryhtyä niiden vaatimiin toimenpiteisiin riskien ehkäisemiseksi tai pienentämiseksi toimintansa erityispiirteet huomioiden.

Kiinteistön käyttäjien vastuut turvallisuusasioissa

Kiinteistön edustajille / käyttäjille annetaan tiedoksi tämä pelastussuunnitelma ja ohjeet kaikkien kiinteistössä toimivien perehdyttämiseksi kiinteistön turvallisuusasioihin.

Työturvallisuus

Työntekijöille tulee antaa tarpeelliset ohjeet laitteiden ja välineiden käytöstä sekä toimintaohjeet onnettomuuksien varalle.

Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tässä tarkoituksessa työnantajan on otettava huomioon työhön, työolosuhteisiin ja muuhun työympäristöön samoin kuin työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat.

Lisäksi työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus huomioon ottaen.

Työntekijän yleiset velvollisuudet

Työntekijän on noudatettava työnantajan toimivaltansa mukaisesti antamia määräyksiä ja ohjeita. Työntekijän on muutoinkin noudatettava työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää turvallisuuden ja terveellisyyden ylläpitämiseksi tarvittavaa järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta.

Vikojen ja puutteellisuuksien poistaminen ja niistä ilmoittaminen

Työntekijän on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ja työsuojeluvaltuutetulle työolosuhteissa tai työmenetelmissä, koneissa, muissa työvälineissä, henkilönsuojaimissa tai muissa laitteissa havaitsemistaan vioista ja puutteellisuuksista, jotka voivat aiheuttaa haittaa tai vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle.

Tietoturvallisuus

Jokaisen tulee olla huolellinen tietoteknisten laitteiden käytössä. Jokaisen tulee noudattaa annettuja tietoturvaohjeita tai neuvoja. Jokaisen tulee olla huolellinen luottamuksellisen tiedon käsittelyssä ja noudattaa annettuja tietoturvaohjeita.

Auttamisvelvollisuus

Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville, tekemään hätäilmoituksen sekä ryhtymään kykynsä mukaan pelastustoimenpiteisiin henkeä tai terveyttä vaarantamatta.

Vakuutusyhtiöiden suojeleohjeet

Toimijoiden tulee huomioida vakuutusyhtiön suojeleohjeet. Vakuutuksen ottajan ja vakuutetun on noudatettava suojeleohjeita. Mikäli suojeleohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vähentää tai se voidaan kokonaan evätä.

Kiinteistön turvallisuudesta vastaavien henkilöiden yhteystiedot

Rehtori	Tuomo Karjalainen
Suojelujohtaja	Orimattilan kaupunki / Virenojan koulu 044 781 3593 tuomo.karjalainen@orimattila.fi
Muu yhteyshenkilö	Marja Ovaska
Kiinteistöisännöitsijä	040 515 5087 Orimattilan kaupunki / Tilapalvelut marja.ovaska@orimattila.fi

Kiinteistönhoitaja	Are Oy
Päivystysnumero	020 530 5700 020 530 5700 asiakaspalvelukeskus@are.fi
Käsisammuttimien tarkastaja / huoltaja	Presto Paloturvallisuus Oy 010 3877 200 info@presto.fi
Paloilmoittimen hoitaja	Teemu Aaltonen Are Oy 0504643522
Paloilmoittimen vuosihuoltotaho	Are Oy 020 5305700 asiakaspalvelukeskus@are.fi
Paloilmoittimen määräaikaistarkastaja	Kiwa Inspecta 010 521 600
Turva ja merkkivalaistuksen hoitaja	Are Oy
Päivystysnumero	020 530 5700 020 530 5700 asiakaspalvelukeskus@are.fi
Turva ja merkkivalaistuksen vuosihuoltotaho	Are Oy
Päivystysnumero	020 530 5700 020 530 5700 asiakaspalvelukeskus@are.fi
Vartiointiliike	Jari Kuosa Turvallisuus ja kiinteistötekniikkaosaaja 0400 114213

Kiinteistön toimijat

Koulun yhteyshenkilö	Tuomo Karjalainen Orimattilan kaupunki 044 781 3593 tuomo.karjalainen@orimattila.fi
-----------------------------	--

6. HÄTÄNUMEROT JA MUUT TÄRKEÄT YHTEYSTIEDOT

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

(Palokunta, poliisi, ambulanssi, sosiaalipäivystys)

Rikosuhripäivystys, p. 116 006

Rikosuhripäivystys palvelee suomeksi ma-pe klo 9-20 sekä ruotsiksi ma-pe klo 12-14.

Rikosuhripäivystys tarjoaa rikoksen uhrille mahdollisuuden keskustella henkilön kanssa, joka ymmärtää mitä rikoksen kohteeksi joutuminen voi merkitä.

Juristin puhelinneuvonta p. 0800 161 177 ma-to klo 17-19

RIKUchat on palvelu verkossa, jossa voit kysyä ohjeistusta rikosuhriasioissa. Chat palvelee arkin klo 9-15 ja maanantai iltaisin klo 17-19.

www.riku.fi

Myrkytystietokeskus, p. 0800 147 111 tai 09 471977

Myrkytystietokeskus vastaa puhelimitse ympäri vuorokauden äkillisten myrkytysten ehkäisyyn ja hoitoon liittyviin kysymyksiin

LIITTYMINEN PAIKKAKUNNAN VÄESTÖNSUOJELUN JA PELASTUSTOIMEN JÄRJESTELMÄÄN

Pelastusviranomaisen antaa poikkeusolojen johtokeskustiedot toimeenpanovaiheessa. Väestöhälytynjärjestelmää kokeillaan jokaisen kuukauden ensimmäisenä arkimaanantaina kello 12.00. Hälyttimien äänet on tarkoitettu kuulumaan ainoastaan ulkoalueella.

PELASTUSTOIMIALUEESI YHTEYSTIEDOT

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

<http://www.phpela.fi>

Mannerheiminkatu 24, 15100 LAHTI.

Puhelin: 03 - 8773 112

Fax: 03 - 8773 111

Email: phpela@phpela.fi

Email henkilökunnalle: etunimi.sukunimi@phpela.fi

Hätätapauksissa soita 112

VIRANOMAISTEN OPERATIIVINEN TOIMINTA

Alla on kuvattuna viranomaisten operatiiviseen toimintaan liittyviä tai sitä helpottavia asioita kohteella.

Opastus kiinteistöille

Apu ohjataan kiinteistölle osoitteella: Virenojantie 16 16310 Virenoja ja kohteella edelleen tarkempaan sijaintiin.

Pelastuslaitoksen avainsäilöt

Putkilukon sijainti Pääsisäänkäynnin edustalla ja paloilmottimen yhteydessä

Paloilmoitinkeskuksen sijainti ja suojausalue

Keskus sijaitsee esikoulun tuulikaapissa. Järjestelmä kattaa koko rakennuksen

7. KIINTEISTÖN TURVALLISUUSJÄRJESTELYT

7.1. Poistumisturvallisuus

Rakentamismääräysten mukaan rakennuksesta tulee voida turvallisesti poistua tulipalossa tai muussa hätätilanteessa. Rakennuksessa tulee olla riittävästi sopivasti sijoitettuja, tarpeeksi väliä ja helppokulkuisia uloskäytäviä niin, että poistumisaika rakennuksesta ei ole vaaraa aiheuttavan pitkä.

Uloskäytävät johtavat ulos maanpinnalle turvalliseen paikkaan tai muulle palon sattuessa turvalliselle paikalle. Kaikista tiloista, joissa muutoin kuin tilapäisesti oleskelee ihmisiä, on yhteys kahteen uloskäytävään. Poistumiseen tarkoitetut ovet ovat avattavissa avaimetta poistumissuuntaan tilojen normaalikäytön aikana.

Rakennuksesta poistuminen ja kokoontumispaikka

Rakennuksesta poistutaan käyttäen lähintä mahdollista poistumisreittiä ja tarkoituksenmukaisia uloskäytäviä. Poistumistilanteessa tilojen tarkastaminen tapahtuu tilojen käyttäjien toimesta.

Jokainen on velvollinen ilmoittamaan uhkaavasta onnettomuus-, vaara tai vahinkotilanteesta muille vaarassa oleville sekä ryhtymään sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kykenee omaa terveyttä ja henkeä vaarantamatta.

Onnettomuustilanteissa tärkeintä on suojautua välittömästi uhkaavalta vaaratekijältä. Esimerkiksi tulipalotilanteessa ilmoittaa muille vaarasta, hälyttää lisäapua numerosta 112 ja poistua kiinteistön kokoontumispaikalle.

Kuvaus rakennuksen poistumisjärjestelyistä

Poistuminen lyhintä turvallista poistumisreittiä käyttäen. Varateinä toimivat ikkunat. Savuiseen

tilaan ei saa poistua! Poistumisreitit on opastettu poistumisen merkkivalaisimin ja poistumisopastein. Henkilökunta vastaa oppilaiden turvallisesta poistumisesta ja tilojen tarkastamisesta tyhjiksi. Tarkastetut tilat merkitään oveen kiinnitettävillä vihreillä lapuilla.

Kokoontumispaikat

Sijainti	Koulun urheilukenttä
	

Varakokoontumispaikat

Sijainti Siirtyminen suojelujohtajan tai tilannetta johtavan viranomaisen mukaisesti

7.2. Palo-osastointi

- Palo-osastoinnin tarkoituksena on palotilanteessa estää savun ja tulipalon leviäminen tilasta toiseen tietyn ajan ja siten esimerkiksi varmistaa henkilöiden turvallinen poistuminen rakennuksesta
- Palo-ovien tulee toimia tarkoituksenmukaisesti eli sulkeutua ja salpautua. Palo-ovea ei saa kiillata tai pönkätä auki eikä muutenkaan estää sen toimintaa
- Palo-osastojen osastoivien rakenteiden läpi johdetut läpiviennit eivät saa heikentää rakennusosan osastoivuutta. Läpiviennit tulee osastoida asianmukaisesti

Automaattiset palo-ovet

- Jos osastoivaa ovea pidetään auki normaalikäytössä, se on varustettava laittein, jotka sulkevat oven palon sattuessa
- Automaattisesti sulkeutuvien palo-ovien edustat ja läheisyys tulee pitää vapaana ja esteettömänä, jotta ovi pääsee tarvittaessa sulkeutumaan tarkoituksenmukaisesti

Kuvaus Automaattinen palo-ovi uuden ja vanhan puolen välissä. Ohjaus paloilmoitimelta.

7.3. Alentuneen toimintakyvyn vaikutus poistumisedellytyksiin

Pelastuslain lähtökohta on, että jokaisen henkilön on palon sattuessa voitava itse poistua rakennuksesta tai hänet on voitava muutoin pelastaa. Toimintakyvyn aleneminen voi vaarantaa omatoimisen pelastautumisen tai voi toisaalta lisätä tulipalon syttymisen todennäköisyyttä.

Toimintakyvyn aleneminen vaikuttaa henkilön toimintaedellytyksiin

- Omatoiminen pelastautuminen onnettomuus- ja vaaratilanteessa vaikeutuu
- Kyky muiden varoittamiseen uhkaavasta vaaratekijästä heikkenee
- Mahdollisuus omatoimiseen palon sammuttamiseen (alkusammutus) vaikeutuu tai estyy kokonaan
- Kyky ilmoittaa uhkaavasta vaaratilanteesta viranomaisille heikkenee (hätäilmoitus)

Jokaisen kiinteistössä toimivan on hyvä tiedostaa mahdolliset riskit. Kun kiinteistössä toimii henkilöitä, joiden toimintakyky on mahdollisesti alentunut, esimerkiksi vanhuksia, liikuntarajoitteisia tai sokeita, onnettomuustilanteessa pyri varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa

rakennuksesta ja hälytä paikalle viranomaisapua.

Jokaisella on velvollisuus auttaa ja jokaisella on oikeus saada apua

7.4. Ensiapuvalmius

Ensiapuvalmiudessa huomioidaan kiinteistön toiminta ja tilat. Ensiapuvalmiudessa huomioidaan kohteen toiminta ja erityispiirteet. Ensiapuvalmiuteen kuuluvat riittävät ensiaputarvikkeet sekä henkilökunnan ensiaputaitojen ylläpitäminen.

Kuvaus ensiapuvalmiudesta

Ensiaputarvikkeita opettajanhuoneessa ja teknisten työn luokassa. Terveystoimittaja koululla tiistaisin.

7.5. Piha-alue ja pelastustie

- Pelastustiet ja kulkuväylät tulee pitää vapaina ja esteettöminä. Pelastustielle ja kulkuväylille ei saa pysäköidä ajoneuvoa eikä asettaa muutakaan estettä
- Pysäköinti on sallittu vain merkityillä paikoilla
- Rakennuksen seinustalla tai välittömässä läheisyydessä ei saa säilyttää mitään palavaa materiaalia
- Hyvä valaistus ja lukitus ennalta ehkäisevät tuhopolttoja tehokkaasti

Pysäköinti

- Pysäköinti on sallittu vain merkityillä paikoilla
- Kulkuväylät ja pelastustiet on pidettävä vapaina ja esteettöminä

7.6. Talven ja lumen vaikutus turvallisuuteen

- Talvella tulee seurata rakennusten ulko-ovien toimivuutta. Lumi ja sohjo voivat kulkeutua oven ja kynnyksen väliin ja estää ovea sulkeutumasta tai avautumasta hätätilanteessa
- Rakennuksen omistajan tai haltijan taikka hänen edustajansa on huolehdittava siitä, ettei rakennuksesta tai muun alueella olevan rakennelman katolta putoava lumi tai jää taikka muu esine/aine aiheuta vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Jokainen voi osaltaan edistää turvallisuutta ja ilmoittaa havaitsemistaan vaaratilanteista

7.7. Kattoturvallisuus

- Rakennuksen omistajan tai haltijan taikka hänen edustajansa on huolehdittava siitä, ettei rakennuksesta tai muun alueella olevan rakennelman katolta putoava lumi tai jää taikka muu esine/aine aiheuta vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Kaikkiin rakennuksen osiin, joissa on säännöllisesti siivottavia, nuohottavia, huollettavia tai tarkastettavia rakennusosia, varusteita taikka laitteita, on oltava pääsy ja työskentelymahdollisuus vaarantamatta työntekijöiden ja sivullisten turvallisuutta.
- Katolla sijaitseville savupiipuille, ilmanvaihtolaitteille sekä muille säännöllistä käyntiä edellyttävillä rakennusosilla ja laitteilla on oltava turvallinen ja helppokulkuinen katkeamaton kulkutie. Yli 1:8 kaltevilla katolla on käytettävä kattosiltaa, lapetikasta, kattoporrasta, askelatasoja tai jalkatukia.

7.8. Lukitus ja avainturvallisuus

Lukituksella pyritään estämään asiattomien pääsy tiloihin ja siten ennalta ehkäisemään rikoksia ja ilkivaltaa. Avainturvallisuus on keskeinen osa lukituksella aikaansaatuja turvallisuutta. Mikäli avainturvallisuus ei ole hallinnassa, voi lukituksella luotu turvallisuus heikentyä.

Lukituksessa olennaista on, että lukitus suunnitellaan kohteeseen sopivaksi, lukoston ylläpidosta ja

kunnossapidosta huolehditaan ja lukitus uusitaan tarvittaessa. Avainturvallisuudessa tärkeää on, että luovutetuista ja palautetuista avaimista pidetään kirjaa ja avaimet luovutetaan käyttötarpeen mukaan kuittausta vastaan. Avaimet tulee säilyttää turvallisesti ja asianmukaisesti. Lisäävainten teettämisen on syytä olla valvottua ja rajattua. Avainten kadotessa asiasta tulee ilmoittaa viivytyksettä, jotta voidaan aloittaa tarpeelliset toimenpiteet.

Hätälukitus

Opettajanhuoneessa kytkimet ovien lukitukselle

7.9. Jätteen käsittely

- Jäteastiat on tarkoitettu vain tavanomaiselle jätteelle – isokokoiset remonttijätteet ym. kuuluu itse toimittaa jätekeskukseen. Toimijoiden velvollisuus on itse toimittaa jäteastioihin kuulumattomat tavarat hyötyjätekeskukseen
- Jäteastiat ovat usein tuhopolttojen kohteena. Tämän vuoksi jätteet tulee laittaa jäteastioihin, eikä jäteastioiden viereen

Parkkipaikalla

7.10. Leikkipaikan turvallisuus

- Kiinteistö on velvollinen huolehtimaan leikkipaikan turvallisuudesta ja asianmukaisesta kunnosta. Leikkipaikan käytön turvallisuus tulee varmistaa ja sen kuntoa tulee valvoa
- Ilkivallan mahdollisuus on aina olemassa ja leikkivälineet kuluvat normaalissa käytössä. Talvikauden jälkeen leikkivälineisiin on voinut syntyä vaurioita, jotka tulee tarkastaa ennen kesäkauden alkua
- Leikkivälineiden rakenteiden on oltava ehjiä ja tukevia. Lahoja, ruosteisia, rikkinäisiä, kuluneita tai puuttuvia osia tai löystyneitä liitoksia ei saa olla. Rakenteista ei saa työntyä esiin nauloja, pultteja, ruuveja, muttereita tai teräväkärkisiä tai -reunaisia metalliosia. Materiaaleista ei saa myöskään irrota tikkuja. Leikkipaikalla tulee olla asianmukaiset turva-alueet ja -alustat. Ilmoita havaitsemiasi puutteista isännöitsijälle tai kiinteistöhuoltoon
- Jokaisen velvollisuuksiin kuuluu ilmoittaa kiinteistölle, jos havaitsee puutteita tai vaurioita leikkipaikalla. Eläinten ulkoiluttaminen on kielletty lasten leikkeihin varatuilla paikoilla.

7.11. Luokka- ja ryhmätilojen turvallisuus

- Tilajärjestelyissä tulee huomioida poistumisturvallisuus
- Poistumisreitit ja kulkuväylät tulee pitää vapaina ja esteettöminä
- Tulipalotilanteessa / evakuointitilanteessa henkilökunta ohjaa ryhmän rauhallisesti ja reippaasti ulos kokoontumispaikalle. Henkilökunta varmistaa, että tilat ovat tyhjä ja ohjaa toimintaa kokoontumispaikalla
- Mikäli käytävällä on savua ja poistuminen ei siksi ole turvallista, jäädään tilaan ja ilmaistaan sijainti ikkunasta tai soittamalla muulle henkilökunnalle. Tarvittaessa soitetaan 112
- Sisälle suojauduttaessa ulkoista uhkaa vastaa: lukitaan tilan ovi ja suojaudutaan ikkunattomalle seinälle / vedetään verhot ikkunoiden eteen. Tarvittaessa oven eteen voi siirtää kalusteita. Pysy rauhallisena ja hiljaa. Ilmaise sijaintisi soittamalla muulle henkilökunnalle ja/tai hätänumeroon 112

Koulu

Koulussa alakoulun ja esiopetuksen opetustiloja, ruokala, keittiö ja liikuntasali. Liikuntasalissa myös iltakäyttöä.

7.12. Varastotilojen paloturvallisuus

- Varastotilojen kulkureiteillä ja käytävillä ei saa säilyttää mitään tavaraa
- Tilojen ovet tulee pitää suljettuna ja lukittuina
- Noudata voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä esim. kemikaalien varastoinnissa
- Lukitukseen ja oviin liittyvistä vioista tulee ilmoittaa kiinteistöhuoltoon

7.13. Tulitöiden turvallisuus

Pelastuslain mukaan ryhdyttäessä tulitöihin on huolehdittava riittävästä varotoimista.

Tulityöt

Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä tulitöitä ovat muun muassa sähkö- ja kaasuhitsaustyöt, kaasujuotostyöt, kuumailmapuhallintyöt, polttoleikkaustyöt sekä metallien hionta ja katkaisu laikkaleikkaimella. Katto- ja vedeneristysalan tulitöitä ovat vedeneristystyöt, joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä ovat esimerkiksi eristettävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla ja bitumin kuumentaminen bitumipadassa.

Tilapäisellä tulityöpaikalla työskentelevältä ja tulityöluvan myöntäjältä edellytetään tulityökorttikoulutusta. **Vakituinen tulityöpaikka** on erityinen tulitöiden tekemiseen varattu palo-osasto tai muu ympäristöstään rajattu alue, jossa tulityöt voidaan tehdä turvallisesti. Vakituksella tulityöpaikalla työskentelevältä ei edellytetä tulityökorttia.

Kiinteistössä tehtävissä tulitöissä noudatetaan voimassa olevia tulityöstandardeja ja vakuutusyhtiöiden suojeluohjeita.

Vähäisen palovaaran työt

Vähäisen palovaaran työt ovat töitä, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen. Vähäisen palovaaran töitä ovat esimerkiksi sähköjuotostyö ja kuuman ilman käyttö (enintään 200°C) olosuhteissa, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen koko työn ajan. Näissä töissä ei edellytetä tulityölupaa, eikä tulityökorttikoulutusta.

Tulityösuunnitelma

Tulityösuunnitelma on kirjallinen suunnitelma tulitöiden sekä katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisesta tekemisestä. Tulityösuunnitelmassa määritellään mm. tulityökäytännöt.

7.14. Jokaisen huolellisuus- ja toimintavelvollisuus

- Jokaisen on oltava huolellinen tulipalon tai muun onnettomuuden välttämiseksi
- Jokainen joka havaitsee onnettomuuden sattuneen tai tulipalon syttyneen on velvollinen ryhtymään välittömiin toimenpiteisiin onnettomuuden rajoittamiseksi ja avun hälyttämiseksi
- Yleinen hätänumero on **112**

7.15. Tekniset tilat

Teknisissä tiloissa ei saa säilyttää mitään ylimääräistä tavaraa. Tekniset tilat tulee merkitä ja opastaa siten, että pelastustoiminta on hätätilanteessa mahdollista. Pääkeskukset ja pääsulut tulee opastaa ulkoa asti. Teknisten tilojen edustat tulee pitää vapaina ja esteettöminä.

Sähköpääkeskus

Sähköpääkeskuksen sijainti

Tekninen tila, käynti ulkoa parkkipaikalta

Lämmönjakokeskus

Keskuksen sijainti

Kontti parkkipaikalla

Veden pääsulku

Veden pääsulun sijainti

Tekninen tila, käynti ulkoa parkkipaikalta

Ilmanvaihdon sulku

Ilmanvaihdon sulun sijainti Hätäseispainikket esikoulun ja alakoulun tuulikaapeissa

8. PEREHDYTYS PELASTUSSUUNNITELMAAN JA TURVALLISUUSJÄRJESTELYIHIN

Työnantajan on huolehdittava, että jokainen työntekijä saa riittävästi koulutusta turvallisuus- ja terveysasioissa erityisesti omaa työpistettään koskien. Pelastussuunnitelma tulee antaa tiedoksi kaikille kiinteistössä työskenteleville ja toimiville. Työntekijöille tulee järjestää riittävä perehdytys kiinteistön pelastussuunnitelmaan ja turvallisuusjärjestelyihin.

Tärkeintä on, että kohteessa oleskelevat ihmiset tuntevat kohteen riskit, tietävät miten niitä voidaan ennaltaehkäistä ja miten toimitaan, jos kaikesta huolimatta tapahtuu jotain poikkeavaa. Jokaisen kiinteistössä toimivan on hallittava perusasiat onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ennalta ehkäisemiseksi sekä hätäilmoituksen tekeminen, toiminta tulipalon tai tapaturman sattuessa sekä toiminta kuultaessa yleinen vaaramerkki.

Turvallisuushenkilöstön koulutus

- Turvallisuushenkilöstö koulutetaan tehtäviinsä. Koulutuksen tulee olla riittävän kattava, jotta työtehtävään kuuluvat tehtävät voidaan suorittaa tarkoituksenmukaisesti ja riittävällä varmuudella. Koulutus järjestetään omatoimisesti ja ulkopuolisen asiantuntijan toimesta (esim. erilaiset kurssit)

Turvallisuusyhteyshenkilöiden ja vastuuhenkilöiden sekä työntekijöiden koulutus

- Turvallisuusyhteyshenkilöiden ja työntekijöiden tehtäväkuva muodostuu onnettomuuksien ennaltaehkäisystä ja toiminnasta onnettomuus- ja vahinkotilanteissa.
- Turvallisuusyhteyshenkilöillä ja työntekijöillä tulee olla valmiudet sammutus-, pelastus- ja ensiaputoimien käynnistämiseen. Koulutus järjestetään omatoimisesti tai ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

Palo-, henkilö- ja kiinteistöturvallisuuteen vaikuttavien laitteistojen hoitajat

- Laitteistokohtainen käyttö- ja huoltokoulutus
- Turvallisuuslaitteistojen ylläpitäjien on perehdyttävä laitteistojen käyttö- ja huolto-ohjeisiin. Tarvittaessa on otettava yhteyttä laitteistojen valmistajiin. Koulutusta saa myös palotarkastusten yhteydessä.

9. PALOTURVALLISUUSJÄRJESTELYT JA -LAITTEET

9.1. Alkusammutuskalusto

- Alkusammutuskalustolla tarkoitetaan yhden henkilön käytössä olevia, palon alkujen sammuttamiseen suunniteltuja laitteita, kuten pikapaloposteja, käsisammuttimia ja sammutuspeitteitä. Alkusammutuskaluston tulee olla kohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä helposti saatavilla ja helposti havaittavissa
- Kiinteistön omistaja, haltija tai toiminnanharjoittaja on vastuussa alkusammutuskaluston toimintakelpoisuudesta ja hänen on huolehdittava alkusammutuskaluston teknisistä tarkastuksista ja huollosta voimassa olevien määräysten mukaisesti
- Rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin toimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät

Kiinteistön alkusammutusvalmius

Tiloissa käsiaammuttimet ja pikapalopostit

Alkusammutuskaluston tarkastukset ja huolto

Alkusammutuskaluston osalta on huolehdittava määrävlein tehtävistä tarkastuksista ja huolloista voimassa olevien määräysten mukaisesti

Käsisammuttimet

- **Sisällä ja/tai tasaisissa olosuhteissa** säilytettävien käsisammuttimien tarkastus on tehtävä kahden vuoden välein (kuiva ja tasalämpöinen sisätila)
- **Ulkona tai muutoin vaihtelevissa olosuhteissa säilytettävien käsisammuttimien** tarkastus on tehtävä vuoden välein (alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, esim. kosteus, värinä, lämpötilojen vaihtelu tai pakkaneen)
- Nestesammuttimien enimmäishuoltoväli on viisi vuotta. Muiden käsisammuttimien enimmäishuoltoväli on kymmenen vuotta. Ensimmäisen huollon ajankohta määräytyy käsisammuttimen valmistusajankohdan mukaan
- Lisäksi käsisammutin on huollettava jokaisen käyttökerran jälkeen. Käsisammutin on huollettava myös silloin, kun tarkastus antaa siihen aiheutta, kuitenkin vähintään valmistajan tai maahantuojan ohjeissa mainituin huoltovälein

Sisätilojen käsisammuttimet Tiloissa jauhe- ja vaahtosammuttimia, sijainnit merkittynä turvaopasteisiin.

Sammutuspeite

- Sopii pienten palon alkujen sammuttamiseen ja ihmisten päällä olevien vaatteiden sammuttamiseen tukahduttamalla
- Suositeltava vähimmäiskoko on 180x120 cm
- Sammutuspeitteitä suositellaan keittiöihin, taukutiloihin yms. tiloihin, joissa on keittomahdollisuus, kahvinkeitin, mikro tai muu.
- Sijoita sammutuspeite paikalle, josta se on helposti havaittavissa ja käyttöön otettavissa! Peite kiinnitetään seinälle
- Käytön jälkeen peite uusitaan

Kuvaus

Keittiössä

Pikapalopostit

- Pikapalopostien toimintakunnosta tulee varmistua säännöllisellä kunnossapidolla
- Pikapalopostien toimintakunto tulee tarkastaa vuosittain toiminnan testauksella. Koeponnistus suoritetaan viiden vuoden välein
- Pikapalopostien osalta noudatetaan SFS-EN 671-standardia

Kuvaus

Pikapalopostien sijainnit merkittynä turvaopasteisiin

9.2. Automaattinen paloilmoitin

Paloilmoitin on laitteisto, joka antaa automaattisesti ja välittömästi ilmoituksen alkavasta palosta ja laitteiston toimintavalmiutta vaarantavista vioista sekä paikallisesti että hätäkeskukseen. Aina tulee kuitenkin varmistaa hälytyksen perille meno soittamalla 112.

Automaattinen paloilmoitin käsittää ilmoitinkeskuksen, teholähteet, ilmaisinpiirit ja niihin liitetyt paloilmalaitteet ja painikkeet, hälyttimet sekä automaattisen ilmoituksensiirtojärjestelmän.

Paloilmoittimen laitteiston hoitajan tehtävät ja laitteiston ylläpito

Rakennuksen omistaja ja haltija vastaa siitä, että paloilmoitin pidetään toimintakunnossa sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti. Laitteiston hoitaja huolehtii seuraavista tehtävistä.

- Paloilmoittimelle on laadittu kunnossapito-ohjelma, se on ajan tasalla ja sitä noudatetaan
- Vastaa kunnossapito-ohjelman läpiviennistä (esim. kuukausikokeilut, vuosihuollot ja määräaikaistarkastukset)
- Laitteistolle suoritetaan kerran kuukaudessa kuukausikokeilu (hätäkeskukseen)
- Laitteiston hoitajan yhteystiedot ja kohteen tiedot ovat ajan tasalla hätäkeskuksessa ja linjavikavalmiolla
- Kohdekorttitiedot ovat ajan tasalla ja muutoksista ilmoitetaan pelastuslaitokselle
- Paikantamiskaaviot ovat ajan tasalla
- Tarvittaessa laitteiston hoitaja suorittaa irti- ja päälle kytkennät esim. tulitöiden vuoksi
- Kukaan muu ei saa kuitata tai suorittaa irti- ja päälle kytkentöjä kuin pelastusviranomaisen ja laitteistolle nimetty hoitaja

Paloilmoittimen asennus-, korjaus- ja huoltotyöt

Paloilmoittimen asennus-, korjaus- ja huoltotyöt (esim. vuosihuolto) saa tehdä vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) rekisteröimä paloilmoitinliike. Määräaikaistarkastuksen saa suorittaa vain TUKESin hyväksymä tarkastuslaitos.

Toiminta palohälytyksen tullessa

Palohälytyksen tullessa mene paloilmoitinkeskuksen luokse. Tarkasta paloilmoittimen näytöltä ja paikantamiskaaviosta hälyttävä kohde, mistä ilmoitus on tullut. Tarkasta hälyttävä kohde. Tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan aloita alkusammutus, varoita muita, soita hätänumeroon 112 ja toimi toimintaohjeiden mukaisesti. Opasta pelastuslaitos kohteelle.

Älä kuittaa paloilmoitinta ennen pelastuslaitoksen saapumista paikalle. Hälytyksen saa vaientaa vain pelastuslaitoksen edustaja tai hänen luvallaan laitteistonhoitaja. Jos kyseessä on todellinen tulipalotilanne, niin anna pelastuslaitokselle ennakkotietoja soittamalla yleiseen hätänumeroon 112 ja noudata hätäkeskuksen antamia ohjeita.

Paloilmoituksenkeskuksen sijainti ja suojausalue

Keskus sijaitsee esikoulun tuulikaapissa.
Järjestelmä kattaa koko rakennuksen

Ohjaukset

Automaattinen palo-ovi

Laitteistonhoitajat

Are Oy
Teemu Aaltonen
0504643522

Paloilmoittimen hälytystyyppit

Palohälytys	Kyllä
Vikahälytys	Kyllä

9.3. Linjavika

Kiinteistön automaattisen paloilmoittimen ilmoitukset ohjautuvat hätäkeskukseen. Hätäkeskus välittää paikalle tilanteen mukaiset viranomaisyksiköt. Kiinteistön vastuulla on huolehtia paloilmoittimen linjayhteyden toimivuudesta, toimivuuden valvonnasta sekä linjavikatilanteen toimintaprosessin asianmukaisuudesta.

Linjavian ilmaantuessa paloilmoitin ilmoittaa havaitusta linjaviasta kiinteistön osoittamaan valvomoon. Valvomossa on 24 h/vrk päivystys. Valvomo ottaa yhteyden laitteiston haltijaan/hoitajaan, joka aloittaa välittömät toimet yhteyden palauttamiseksi ja kiinteistön turvallisuuden takaamiseksi. Mikäli laitteiston hoitajaa/muuta yhteyshenkilöä ei tavoiteta, ilmoittaa valvomo asiasta pelastuslaitokselle, joka tarkastaa tilanteen.

Valvomon yhteystiedot näkyvät paloilmoittimen päiväkirjassa ja kunnossapito-ohjelmassa sekä keskuksella.

Linjavikatilanteessa vastuuhenkilön tehtävänä on:

- aloittaa välittömät toimet yhteyden palauttamiseksi ja kiinteistön turvallisuuden takaamiseksi
- vastuuhenkilön on järjestettävä kiinteistöön valvonta ja ilmoitettava yhteysviasta hätäkeskukseen. Hätäkeskus ohjeistaa tilanteessa tarvittavat mahdolliset jatkotoimet

Linjavian aikana tulee huomioida seuraavat asiat:

- Paloilmoittimen ilmoitukset ja hälytykset eivät välity hätäkeskukseen
- Palohälytyksen tullessa tulee suorittaa välittömästi hätäilmoitus puhelimitse hätänumeroon 112

9.4. Automaattiset palo-ovet

Automaattisilla palo-ovilla tarkoitetaan palo-ovia, jotka ovat normaaliaikana auki ja varustettu laittein, jotka sulkevat ne palon sattuessa automaattisesti. Laitteisto tulee pitää toimintakunnossa

säännöllisellä kunnossapidolla.

Kuvaus Automaattinen palo-ovi uuden ja vanhan puolen välissä. Ohjaus paloilmottimelta.

9.5. Savunpoistojärjestelyt

Savunpoiston tarkoituksena on turvata ihmisten pelastuminen, helpottaa pelastushenkilöstön pelastus- ja sammutustyötä sekä vähentää savun aiheuttamia palovahinkoja. Rakennukseen tulee suunnitella ja rakentaa tiloihin soveltuva riittävä mahdollisuus savunpoistoon.

Yleiskuvaus savunpoistosta Savunoisto ovien ja ikkunoiden kautta pelastuslaitoksen toimesta.

Kohteessa ei ole sähköistä savunpoistojärjestelmää

9.6. Turva- ja merkkivalaistus

Turva- ja merkkivalaistus opastaa rakennuksessa olevien henkilöiden poistumista poistumistilanteessa. Turva- ja merkkivalaistus osoittaa poistumistiet. Merkkivalaistus on toiminnassa jatkuvasti muun valaistuksen kanssa ja siitä riippumatta. Sähkökatkon sattuessa järjestelmä toimii vähintään puoli tuntia tavallisen valaistuksen sammumisen jälkeen. Turvavalistus on valaistus, joka tavallisen valaistuksen pettäessä kytkeytyy päälle ja on tarkoitettu takaamaan henkilöturvallisuuden vaatima valaistus.

Poistumisreittien merkintöjen ja valaistuksen toimintakunnossa pysyminen on varmistettava

säännöllisellä kunnossapidolla. Laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti. Huolto- ja kunnossapitotoimet suoritetaan laitekohtaisten ohjeiden ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti ja kirjataan kohteella säilytettävään huoltopäiväkirjaan.

Kuvaus

Keskuksen sijainti

Kuvaus laitteiston kunnossapidosta ja määräaikaistestauksista

Rakennuksessa poistumisen merkkivalaisimet

Sähköpääkeskuksessa

Kunnossapito kunnossapito-ohjelman mukaisesti.
Toimenpiteet merkitään järjestelmän päiväkirjaan.

Laitteistonhoitajat

Are Oy

020 530 5700

asiakaspalvelukeskus@are.fi

9.7. Vartiointijärjestelyt

Vartiointilla pyritään suojaamaan omaisuutta sekä ennalta ehkäisemään ja rajoittamaan vahinkoja ja rikoksia.

Vartiointiliike

Turvallisuus ja kiinteistötekniikkaosaaja

Jari Kuosa

0400 114213

10. RISKIEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTELMÄT

Turvallisuusriskien kartoittamisella, arvioinnilla ja seurannalla pyritään ennaltaehkäisemään ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön kohdistuvia vaaratekijöitä.

Pelastuslaki ja Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta velvoittavat kiinteistön omistajaa muun muassa palo- ja henkilöturvallisuuden osalta tekemään riskienarvioinnin ennakoitavista vaaratilanteista ja niiden vaikutuksista, sekä suunnittelemaan toimenpiteet riskienhallitsemiseksi.

Tunnistettujen riskitekijöiden perusteella on laadittu lakisääteinen riskien arvioinnin johtopäätelmät. Riskikartoituksessa on huomioitu muun muassa tulipalon, vesivahingon, sähkökatkoksen, pommiuhan tai sairauskohtauksen, tapaturmien, säteily- ja kaasuvaaran, myrskyvaurioiden sekä ulkopuolisten vaikutukset kiinteistön toimintaan.

10.1. Riskien arviointi ja selostus vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä

Tulipalo

Kohde tai riskitekijä

- Huolimaton tupakointi
- Huolimaton tulen käsittely
- Piha-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä tapahtuva palo
- Sähkölaitteiden oikosulusta syttyvä tulipalo
- Päälle unohtunut sähkölaitte
- Vialliset tai rikkiäiset sähkölaitteet
- Roska-astian, irtaimen omaisuuden tai auton tuhopoltto

Tulipalosta aiheutuvat mahdolliset seuraukset

- Savuvahingot, omaisuusvahingot, henkilövahingot, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Huolehditaan palosta ilmoittavien laitteiden toimintakunnosta
- Huolehditaan paloturvallisuuslaitteiden ja -järjestelmien toimintakunnosta
- Huolehditaan turvallisuustekniikan toimintakunnosta
- Alkusammutusvälineistö sammutusvalmiuden parantamiseksi
- Huolehditaan kiinteistön uloskäytävien avoimuudesta ja esteettömyydestä
- Tehdään vuosittain kiinteistön riskien kartoitus ja arviointi. Korjataan havaitut puutteet
- Tarkastetaan määrävälein rakennuksen palo-osastointi ja korjataan havaitut puutteet
- Huolehditaan palavien ja syttyvien nesteiden asianmukaisesta säilytyksestä
- Piha-alueen tuhopolttoriskien tarkastus ja havaittujen puutteiden korjaaminen
- Ohjeistetaan kiinteistössä toimivia ennaltaehkäisemään vaaratekijöitä ja toimimaan hätätilanteissa
- Puututaan paloturvallisuutta vaarantavaan toimintaan
- Seurataan sähkölaitteiden kuntoa ja poistetaan käytöstä vialliset laitteet
- Taloteknisten laitteiden kunnan seuranta ja kunnossapito (esim. ilmanvaihtokanavien puhdistus)
- Ilmanvaihtokanavien kunnan seuranta ja puhdistus
- Huolehditaan rakennuksen ja tilojen säännöllisestä huoltotoiminnasta
- Huomioidaan mahdolliset toiminnan erityispiirteet ja ryhdytään niiden vaatimiin toimenpiteisiin
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

Tapaturma, sairaskohtaus tai muu terveyttä uhkaava tekijä

Kohde tai riskitekijä

- Liukastuminen, kompastuminen, kaatuminen, putoaminen
- Sairauskohtaus; sydäninfarkti, aivoinfarkti, aivoverenvuoto, epileptiakohtaus tm.
- Katolta putoava lumi ja jää tm.
- Sähköisku tai muu sähkötapaturma
- Sähkölaitteiden huolimaton käyttö tai kielletty korjaus
- Palovammat
- Tartunta- ja infektiosairaudet, epidemiat, pandemiat

Tapaturmasta tai sairaskohtauksesta aiheutuvat mahdolliset seuraukset

- Henkilövahingot, omaisuusvahingot, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Säännöllinen siivous
- Huolehditaan yleisestä järjestyksestä ja siisteydestä
- Huolehditaan piha-alueen kunnosta
- Kiinteistössä toimivien toiminta- ja turvallisuusohjeet
- Talvella liukkauden torjunta, lumi ja jäätilanteen seuranta sekä tarvittaessa lumen pudottaminen
- Riittävä piha- ja sisävalaistus
- Puututaan läheltä piti -tilanteisiin viivytyksettä ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tilanteiden varalle
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Viranomaisohjeiden noudattaminen. Tarvittaessa tarkemmat kiinteistö- tai toimijakohtaiset ohjeet taudin leviämisen ehkäisemiseksi sekä toimintaohjeet
- Viestintäkäytänteiden varmistaminen
- Palvelun toimittajien tuotantovarmuuden varmistaminen (esim. huoltoyhtiön toiminta, turvallisuuslaitteiden hoitajat ja muut kriittiset palveluntoimittajat)

Varkaus, vahingonteko tai muu uhkatekijä

Kohde tai riskitekijä

- Asiaton oleskelu kiinteistön alueella tai sisätiloissa
- Kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen kohdistuva vahingonteko tai varkaus (ajoneuvo, toimitila)
- Aseellinen välikohtaus kiinteistössä, joka vaarantaa kiinteistön toimijoiden turvallisuuden
- Uhkaava henkilö
- Pihakalusteiden, valaistuksen, ikkunoiden tai ovien vahingoittaminen
- Graffitit

Aiheutuvat seuraukset

- Omaisuusvahingot, henkilövahingot, henkinen kärsimys

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Varasto- ym. tilojen ja ovien lukitsemisesta huolehtiminen
- Lukitukseen ja ovien toimintaan liittyvistä vioista ilmoittaminen ja vikojen korjaaminen
- Huolehditaan asianmukaisesta lukituksesta
- Huomioidaan riski tilajärjestelyissä
- Viranomaisyhteistyö
- Arvoesineiden merkitseminen ja kuvaaminen
- Nopea graffitien ja töhryjen puhdistus
- Kiinteistössä toimivien toiminta- ja turvallisuusohjeet sekä turvallisuusviestintä
- Huomioidaan mahdolliset toiminnan erityispiirteet
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

LVI-vahingot ja muut vahinkotekijät

Kohde tai riskitekijä

- Putkivuoto ja vesivahinko
- Erilaiset luonnonilmiöt, kuten myrsky, rajuilma, tulva
- Rakenteiden pettäminen ja vesivahinko
- Laitteiden rikkoutuminen
- Sähkökatkos, lämpökatkos, vesikatkos
- Viat LVI - järjestelmässä

Aiheutuvat seuraukset

- omaisuusvahingot, henkilövahingot, toiminnan keskeytyminen, taloudelliset menetykset, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Viranomaisyhteistyö onnettomuustilanteessa
- Turvallisuusohjeet ko. tilanteiden varalle
- Putkiston ja rakenteiden kunnon seuranta sekä putkiston kuntoarvio ja putkiremontti
- Piha-alueen kunnossapito ja huolto
- Teknisten tilojen asianmukainen merkitseminen ja opastaminen
- Varautuminen pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin
- Laitteiston ja tekniikan huolto toteutetaan ainoastaan ammattilaisten toimesta
- Remonttien asianmukainen valvonta ja dokumentointi
- Koneiden ja laitteiden valvottu/ohjeiden mukainen käyttö
- Laitteiden asianmukainen kunnossapito- ja huolto
- Rakennuksen katon ja rännien kunnon seuranta sekä puhdistus
- Huomioidaan mahdolliset toiminnan erityispiirteet
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

10.2. Tietoturvallisuuden vaarantuminen

Kohde tai riskitekijä

- Luottamuksellisten tietojen joutuminen/pääsy ulkopuolisten käsiin
- Tärkeät tiedot eivät saavilla
- Puutteet ja virheet tiedoissa
- Teknisten laitteiden viat ja virukset

Aiheutuvat seuraukset

- Omaisuusvahingot, henkilövahingot, toiminnan keskeytyminen, taloudelliset menetykset

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Käsitellään luottamuksellista tietoa annettujen ohjeiden mukaan
- Noudatetaan tietoturvallisuusohjeita
- Huolehditaan, että luottamuksellista tietoa annetaan vain niille, joilla on siihen oikeus
- Huolehditaan asianmukaisesta lukituksesta
- Puututaan ulkopuolisten oleskeluun tiloissa
- IT-laitteiden turvallisuus (palomuri, tietoturva, virustorjunta jne.)
- Ilmoitetaan havaituista poikkeamista
- Tietokoneiden lukitseminen poistuttaessa työpisteeltä
- Henkilökohtaisia tunnuksia ei anneta ulkopuolisille

Kaasu- ja säteilyvaara

Kohde tai riskitekijä

- Lähialueella tapahtuva suuronnettomuus
- Ydinaseen käyttö, sota, sotatila
- Onnettomuus radioaktiivisen aineen tai jätteen käsittelylaitoksella/alueella
- Suuronnettomuus ydinvoimalassa
- Vaarallisen kaasun tai aineen vuotaminen ilmaan tai ympäristöön

Aiheutuvat seuraukset

- Säteilysairaudet, paikalliset vammat, sikiövauriot, syöpäriski, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Väestönsuojelulliset toimenpiteet ja viranomaisyhteistyö onnettomuustilanteessa
- Toimintaohjeet sisälle suojauduttaessa
- Vaaratilanteessa varmistetaan, että hälytys on kuultu ja ensimmäiset toimintaohjeet ymmärretty oikein (Henkilövahinkojen minimointi)

Kohteeseen liittyvät riskit

Kiinteistössä on heikentyneen toimintakyvyn omaavia henkilöitä tai heille suunnattuja palveluita

Kohteen käyttäjien toimintakyky on alentunut. Toimintakyvyn aleneminen huomioidaan hätätilanteita ajatellen.

11. TOIMINTAOHJEET

Toimintaohjeet on tarkoitettu parantamaan kiinteistössä toimivien toimintaa riskikartoituksessa havaituissa vaara-, vahinko-, onnettomuus- ja riskitilanteissa sekä ennalta ehkäisemään vaara- ja vahinkotilanteita.

YLEISOHJEITA ONNETTOMUUKSIEN ENNALTA EHKÄISEMISEKSI

- Perekdy huolella annettuihin turvallisuus- ja toimintaohjeisiin. Noudata niitä
- Noudata avotulen käyttöä koskevia ohjeita ja määräyksiä (esim. tupakointi, kynttilät, hitsaus, tulityöt)
- Pidä poistumisreitit, käytävät, porrashuoneet ja alkusammuttimien sekä sähkökeskusten ja muiden teknisten tilojen edustat vapaana ja esteettömänä
- Älä peitä alkusammuttimien ja poistumisreittien merkintöjä
- Huolehdi, että palo-ovet pidetään suljettuina (tai automaattisella suljinlaitteistolla olevien ovien edustat ja välitön läheisyys vapaana)
- Irrota työajan päätyttyä pistorasiasta sellaiset laitteet, joita ei käytetä työajan ulkopuolella (esim. kahvinkeitin)
- Älä peitä sähkölaitteita / sähkökäyttöisiä lämmitys- ym. laitteita
- Ilmoita viallisista sähkölaitteista ja muista havaitsemista turvallisuuteen liittyvistä huomioista ja epäkuntoisista laitteista esimiehelle/kiinteistöhuoltoon
- Toimita roskat ja jätteet niille varatuille paikoille
- Tutustu ennalta poistumisreitteihin sekä alkusammutuskaluston sijainteihin ja käyttöön
- Selvitä itsellesi miten toimitaan hätätilanteessa (esim. paloilmoituksen tekeminen ja poistuminen hätätilanteessa)
- Noudata työohjeita, työkoneiden ja -laitteiden turvallisuusohjeita
- Noudata vaarallisten kemikaalien/palavien/herkästi syttyvien nesteiden/kaasujen käsittelyä koskevia ohjeita ja määräyksiä sekä huolehdi aina niiden asianmukaisista merkinnöistä
- Pidä työympäristösi järjestyksessä ja siistinä
- Ilmoita kaikista vaaratilanteista ja havaitsemistasi turvallisuuteen liittyvistä epäkohdista esimiehellesi tai kiinteistöhuollolle

TIETOTURVALLISUUS

- Käsittele luottamuksellista tietoa asianmukaisesti. Älä luovuta luottamuksellisia tai salaisia tietoja ulkopuolisille
- Käsittele, säilytä ja hävitä luottamukselliset asiakirjat asianmukaisesti
- Puutu asiattomien oleskeluun tiloissa tai ilmoita siitä esimiehellesi
- Älä luovuta avaimiasi ulkopuolisille. Älä päästä ulkopuolisia kiinteistön tiloihin
- Huolehdi elektronisten laitteiden tietoturvasuudesta - noudata työpaikkasi tietoturvaohjeita
- Lukitse tietokoneesi, kun poistut työpisteeltä
- Vaihda salasanasasi riittävän usein. Älä kirjoita salasanaa ylös. Älä luovuta salasanaasi ulkopuolisille

- Älä avaa sähköpostiviestiä, jos et ole varma viestin alkuperästä. Varo tietojen kalasteluviestejä
- Ilmoita havaitsemistasi tietoturvaluotteluista tai -uhkista

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

KIIREELLISESSÄ TILANTEESSA SOITA 112

Hätänumeroon 112 tulee soittaa aina kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos on syytä epäillä näin olevan. Jos epäilet, onko kyseessä hätätilanne vai ei, on aina parempi soittaa hätänumeroon 112 kuin olla soittamatta.

KUN SOITAT HÄTÄNUMEROON 112:

- Kerro mitä on tapahtunut
- Kerro tapahtumapaikka, tarkka osoite ja opastus sinne, onko ketään loukkaantunut tai hengenvaarassa
- Kuuntele ohjeita, vastaa kysymyksiin
- Sulje puhelin vasta saatua siihen luvan

Huomioi: Mikäli hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut, kuulet nauhoitteen, jossa sinua pyydetään odottamaan sulkematta puhelinta. Älä sulje puhelinta! Puheluihin vastataan mahdollisimman pian ja aina soittajärjestyksessä.

Rauhallinen ja selkeä hätäilmoitus takaa nopean lisäavun

Kiinteistön osoite: Virenojantie 16 16310 Virenoja

TOIMINTAOHJEET ONNETTOMUUDESSA

- Arvioi tilanne ja selvitä, mitä on tapahtunut. Älä hätäänny
- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan. Älä vaaranna omaa tai muiden henkeä
- Estä lisäonnettomuudet
- Anna hätäensiapua
- Tee hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112
- Opasta pelastajat paikalle
- Kaikki osaavat auttaa! Vähintä mitä voit tehdä on soittaa 112

HÄTÄENSIAPU

Hätäensiavulla tarkoitetaan henkeä pelastavaa ensiapua. Hätäensiaputoimenpiteillä pyritään turvaamaan loukkaantuneen hengitys ja verenkierto sekä estämään hänen tilansa huononeminen ammattiavun tulon saakka. Ensiavun viivästyminen on vaikea korjata, siksi ensimmäiset minuutit ovat ratkaisevia.

Toiminta ensiaputilanteessa

- Arvioi tilanne. Selvitä, mitä on tapahtunut. Älä hätäänny
- Tee tarvittaessa hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112. Opasta pelastajat kohteeseen
- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan. Älä vaaranna omaa tai muiden henkeä auttaessasi
- Estä lisäonnettomuudet ja anna hätäensiapua
- Suojaa, rauhoita ja seuraa autettavan tilaa kunnes saat lisäapua. Seuraa autettavan tilannetta ja ilmoita muutoksista ammattiauttajille (esim. soittamalla uudelleen 112)
- Käyttäydy rauhallisesti

TURVAA HENGITYS

Tunnustele poskellasi, hengittääkö?

Jos hengittää, käännä kyljelleen ja käännä leuka irti rinnasta. Seuraa hengitystä

Jos ei hengitä, aloita painelu-puhalluselytys

TURVAA VERENKIERTO

Tyrehdytä runsas verenvuoto painaen kädellä suoraan haavaan. Irrota kiristävät vaatteet

SEURAA TILAA, KUNNES AMMATTIHENKILÖ OTTAA VASTUUN

TULIPALO

PELASTA

- Pelasta vaarassa olevat ja loukkaantuneet turvaan. Varoita muita
- Ohjaa ihmiset ulos turvallisia poistumisreittejä pitkin ja pyri rauhoittelemaan hätääntyneitä
- Siirry kokoontumispaikalle

ILMOITA

- Tee hätäilmoitus numeroon 112

SAMMUTA

- Suorita alkusammutus lähimmällä alkusammuttimella, mikäli se on turvallista. Älä mene savuun!

RAJOITA

- Pyri rajoittamaan paloa. Sulje ovet ja ikkunat poistuessasi

OPASTA

- Paikalla oleva henkilökuntaan kuuluva opastaa tai määrää jonkun henkilön opastamaan palokunnan kohteeseen

Mikäli palo on muualla ja savu estää poistumisen:

- Jää tilaan ja pysy rauhallisena
- Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja ilmaise sijaintisi herättämällä huomiota. Odota avun saapumista
- Jos tilaan alkaa tulla savua esimerkiksi oven raosta, pyri tukkimaan vuotokohdat (kosteilla) pyyhkeillä tai muilla tekstiileillä
- Odota apua ja noudata viranomaisen antamia käskyjä
- Tarvittaessa soita 112

ÄLÄ KOSKAAN POISTU SAVUISEEN TILAAN!

Kiinteistön osoite: Virenojantie 16 16310 Virenoja

Kokoontumispaikat

Sijainti	Koulun urheilukenttä
----------	----------------------

Varakokoontumispaikat

Sijainti Siirtyminen suojelujohtajan tai tilannetta johtavan viranomaisen mukaisesti
---

Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka on ennalta sovittu turvallinen paikka, jonne kokoontutaan, mikäli rakennuksesta joudutaan poistumaan. Aina tulee kuitenkin muistaa, mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, poistutaan varakokoontumispaikalle tai muulle turvallisemmalle paikalle. Kokoontumispaikka valitaan siten, että pelastustiet ja kulkuväylät kiinteistölle pysyvät vapaina. Näin varmistetaan pelastajien pääsy kohteelle ja pelastustoiminnan mahdollisuudet.

- Pysy kokoontumispaikalla. Kokoontumispaikalta saa poistua vasta, kun viranomainen on antanut siihen luvan. Sisälle rakennukseen palataan myös vain viranomaisen luvalla
- Varmista, että kukaan ei palaa rakennukseen
- Toimi rauhallisesti ja pyri pitämään henkilöt rauhallisina. Näytä esimerkkiä
- Opasta ja neuvo muita toimimaan oikein: pyydä pysymään kokoontumispaikalla
- Huomioi liikenne. Varmista pelastajien pääsy kohteelle
- Opasta evakuoituja henkilöitä pysymään kokoontumispaikalle. Esim. lähtevä liikenne voi vaikeuttaa pelastajien pääsyä kohteelle
- Välitä tietoa viranomaisille ennalta sovitulla tavalla. Tiedon on esim. hyvä kulkea yhden henkilön kautta.
- Mikäli rakennukseen ei voida palata ja/tai sää on huono (esim. paljon pakkasta) pyritään löytämään lähistöltä sopivat sisätilat, jonne ihmiset voidaan ohjata. Tarvittaessa järjestetään kuljetus. Ns. väistötilat kannattaa kartoittaa etukäteen

RIKOSTEN TORJUNTA

Ennaltaehkäisy

- Huolehdi kiinteistön ja tilojen lukitsemisesta, kun liikut kiinteistössä
- Jos kadotat hallussasi olevat kiinteistön avaimen/kulukulätkän/kulkukortin, ilmoita asiasta ensitilassa esimiehellesi/kiinteistön isännöitsijälle/kiinteistöhuoltoon
- Älä luovuta avainta / ovikoodia ulkopuolisten käyttöön
- Ilmoita lukkoihin ja ovipumppuihin liittyvistä vioista kiinteistöhuollolle tai esimiehellesi
- Pidä ovet aina lukittuna, älä päästä ulkopuolisia kiinteistön tiloihin

Toiminta murron jälkeen

- Hälytä välittömästi poliisi yleisestä hätänumerosta 112
- Älä sotke rikospaikkaa. Älä koske esineisiin
- Tiedustele, onko kukaan nähnyt tapahtumaa
- Laadi luettelo anastetusta omaisuudesta ja toimita poliisille omaisuutesi merkintätiedot
- Ilmoita asiasta esimiehellesi

RYÖSTÖ

Kyseessä on ryöstö, kun henkilö uhkaa käyttää väkivaltaa tai käyttää väkivaltaa ja anastaa toisen hallussa olevaa omaisuutta.

Toiminta ryöstötilanteessa

- Pyri olemaan rauhallisena ja käyttäydy neutraalisti
- Tottele ryöstäjän antamia käskyjä ja suhtaudu mahdolliseen aseeseen vakavasti
- Älä vaaranna omaa tai muiden turvallisuutta. Älä leiki sankaria
- Soita hätänumeroon 112 heti, kun voit tehdä sen ketään vaarantamatta -viimeistään kun ryöstäjä on poistunut. Kuuntele saamiasi ohjeita ja toimi niiden mukaisesti
- Älä lähde seuraamaan ryöstäjää, mutta katso pakosuunta, mahdollinen pakoväline, ajoneuvon rekisterinumero yms. yksityiskohdat
- Paina mieleesi ryöstäjän tuntomerkit, puhetapa, liikkuminen yms. yksityiskohdat

Toiminta ryöstön jälkeen

- Pyydä paikalla olijoita pysymään paikalla, kunnes poliisi saapuu paikalle
- Kirjaa tuntomerkit
- Suojaa alue, jossa ryöstäjä on liikkunut ja mihin hän on koskenut. Poliisi taltioi tekijän sormen- ja kengänjäljet sekä tekee rikospaikkatutkinnan
- Traumaattinen kokemus on aina syytä käydä läpi myös terveydenhuollon ammattilaisten kanssa

TOIMINTA VÄKIVALTA- TAI UHKATILANTEESSA

- Uhkaavaa henkilöä pyydetään rauhoittumaan
- Pyritään saamaan paikalla olevat henkilöt pois tilanteesta
- Hälytetään paikalle lisää henkilökuntaa, mikäli mahdollista
- Mikäli tilanne ei rauhoitu ja on uhkaava paikalle kutsutaan poliisi
- Pyri tekemään hätäilmoitus uhkaavan henkilön huomaamatta (vältä provosointia)

Toimintaohjeita uhkaavan henkilön kohtaamisessa:

- Pysy rauhallisena, kuuntele, pidä äänesi rauhallisena
- Pyri aina suojautumaan välittömästi uhkaavalta vaaralta
- Ole myötätuntoinen, älä väittele, älä moralisoi, älä provosoi äläkä itse provosoidu
- Varmista, että takanasi on perääntymistie
- Jos henkilö osoittaa aikovansa hyökätä, kiellä häntä lyhyillä, selkeillä sanoilla
- Huuda vain silloin, kun tarvitset apua

Suojautuminen väkivallan uhkaa vastaan sisälle:

- Käskyttä käytävillä ja ulkoalueilla oleskelevat henkilöt sisälle, mikäli vaara uhkaa lähialueelta. Lukitse ovet
- Ohjaa ihmiset turvalliseen paikkaan (esim. ei lasiseinäiseen tilaan)
- Peitä mahdollisuuksien mukaan verhoilla/kaihtimilla sisäovien ja - seinien ikkunat
- Siirrä kalusteita oven eteen
- Suojaudu oven puoleiselle seinustalle. Istu lattialle ja suojaudu tarvittaessa kalusteiden taakse
- Tee ilmoitus hätänumeroon (112) heti, kun se on mahdollista
- Henkilökunnan viestintä tilanteessa tapahtuu puhelimien välityksellä
- Välitä tietoa ulos ja seuraa ulkoa saatavaa tietoa. Viranomaiset johtavat varsinaista pelastustoimintaa ja tiedottamista hätätilanteessa

Henkeä tai terveyttä uhkaavista tilanteista tulee välittömästi ilmoittaa hätänumeroon 112

JÄRJESTYSHÄIRIÖ

- Asiakkaiden tai henkilökunnan henkeä tai terveyttä uhkaavista järjestyshäiriötilanteista tulee välittömästi ilmoittaa hätänumeroon 112
- Pysy rauhallisena
- Pyri aina suojautumaan välittömästi uhkaavalta vaaralta
- Soita poliisi numerosta 112 ja tee tilanteessa havainnot (kirjaa tuntomerkit)
- Tutustu myös työpaikkasi turvallisuusohjeisiin ja huomioi mahdolliset työhön liittyvät erityispiirteet.

MURTO TAI VARKAUS

- Ilmoita tapahtuneesta esimiehellesi sekä soita poliisi yleisestä hätänumerosta 112
- Älä koske jälkiin tai välineisiin
- Kirjaa ylös tapahtumaan liittyvät havaintosi: oudot ihmiset, ajoneuvot, jäljet, havaintojen tekijät
- Estä ulkopuolisten pääsy paikalle
- Pyydä paikalla olleita odottamaan poliisin saapumista paikalle ja kirjaamaan omat havaintonsa ylös

Älä vaaranna itseäsi tai muita

POMMIUHKA

POMMIUHKAKUKSEN VASTAANOTTAJA

- Pitkitä puhelua ja yritä saada mahdollisimman paljon tietoa. Pysy rauhallisena
- Nauhoita puhelu, jos se on mahdollista
- Merkitse muistiin ilmoituksen tarkka sanamuoto ja kellonaika, yritä selvittää milloin ja missä pommi räjähtää ja millainen se on
- Arvioi ilmoituksen tekijän ikä, sukupuoli, puhetyyli, onko alkoholin/muun aineen vaikutuksen alainen
- Soita välittömästi hätänumeroon 112 ja ilmoita tilanteesta
- Ole tavoitettavissa, kun olet ilmoittanut tilanteesta hätäkeskukseen ja informoinut vaarassa olevia

TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA

- Jokainen uhkaus tulee ilmoittaa välittömästi poliisille
- Uhkauksen saanut henkilö on tärkeässä roolissa tilanteen selvittämiseksi
- Normaalisti evakuoinnista päättää poliisi yhdessä kiinteistön turvallisuusjohdon kanssa. Jos pommiuhka vaikuttaa välittömästi vakavalta, aloitetaan kiinteistön evakuointi ennen poliisin saapumista paikalle
- Evakuoinnissa tulee muistaa: Evakuoinnista tiedottaminen on hoidettava siten, ettei synny turhaa hätäilyä. Asiakkaat ja henkilökunta ohjataan pois vaara-alueelta. Varmista, että kaikki poistuvat
- Huomioi tuntemattomat matkalaukut, paketit, kassit yms.
- Ilmoita välittömästi epäilyttävistä esineistä poliisille, eristä alue
- Älä koske epäilyttäviin esineisiin! Tutkinnan suorittaa poliisi
- Älä anna tietoja ulkopuolisille, tiedotus on hoidettava koordinoitusti

YLEINEN VAARAMERKKI

Viranomaiset varoittavat väestöä yleisellä vaaramerkillä kaasu-, säteily- ja muusta vaarasta. Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) ja laskeva

äänimerkki (pituus 7 sekuntia) tai viranomaisen kuuluttama varoitus.

Yleiseen vaaramerkkiin liittyy aina hätätiedote: Avaa radio tai TV. Hätätiedotteessa annetaan tietoja varoituksen syystä ja suojautumisohjeita.

- Siirry tai pysy sisätiloissa. Älä mene väestönsuojaan, elleivät viranomaiset niin käske
- Sulje ovet ja ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisen kehotusta, ettet joutuisi matkalla vaaraan

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Sisälle suojautuminen voi olla tarpeen silloin, kun lähistöllä on tapahtunut onnettomuus tai tulipalo sekä säteily- ja kaasuvaaratilanteessa tai muun ulkoisen vaaran vuoksi. Sisälle suojautuminen voi tulla kysymykseen myös silloin, kun poistuminen tilasta on estynyt esimerkiksi savun vuoksi.

Toiminta sisälle suojauduttaessa

- Pysy tai siirry sisätiloihin
- Sulje ilmanvaihto ja ovet sekä muut mahdolliset kanavat ja aukot
- Mikäli vaara uhkaa kiinteistössä, ilmaise sijaintisi viranomaisille esim. ikkunan kautta. Toimi viranomaisen ohjeiden mukaan. Tarvittaessa soita 112
- Mikäli vaara uhkaa kiinteistön ulkopuolelta, avaa radio ja toimi viranomaisten ohjeiden mukaan

TOIMI VIRANOMAISTEN ANTAMIEN OHJEIDEN MUKAAN

Ilmanvaihdon sulkeminen

Ilmanvaihdon sulun sijainti

Hätäseispainikket esikoulun ja alakoulun tuulikaapeissa

Ilmanvaihtokonehuoneen sijainti

Vanha puoli: käynti teknisen työn tilasta. Uusi puoli: käynti vesikatolta, portaat rakennuksen takana

LAPSEN KATOAMINEN

Lapsen katoamisen yhteydessä toimenpiteet mitoitetaan aina lapsen ikä ja kehitysaste huomioiden.

- Tarkasta lähialueet
- Soita huoltajalle ja varmista onko lapsi haettu tms. Kysy muilta oppilailta havaintoja
- Jaa tehtävät: osa henkilökunnasta jää koululle muiden oppilaiden kanssa, osa henkilökunnasta lähtee etsimään lähialueet. Ota puhelin mukaan. Kutsu lasta nimellä
- Mikäli lasta ei ole löytynyt kymmenessä minuutissa, soita 112 (poliisi) ja tee katoamisilmoitus. Jatka etsintää mahdollisuuksien mukaan
- Ilmoita lapsen huoltajille tilanteesta
- Jatka etsintää ja odota lisäapua paikalle. Noudata viranomaisten ohjeita
- Mikäli tilanne muuttuu, soita uudelleen 112 ja huoltajille

KAASUVAARA

Kaasuvaaratilanne voi syntyä esimerkiksi vaarallisten kemikaalien tai - aineiden valmistuksessa, varastoinnissa tai niiden kuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden seurauksena.

Mikäli kaasuvaaratilanne vaatii nopeaa suojautumista, tiedotetaan siitä ihmisille ulkohälyttimillä annettavalla yleisellä vaaramerkillä. Tällöin on siirryttävä sisätiloihin, suljettava koneellinen ilmanvaihto ja kuunneltava television ja radion välityksellä annettavia tarkempia toimintaohjeita.

- Jos olet ulkona, poistu sivutuuleen ja pyri suojautumaan sisätiloihin. Pyri mahdollisimman korkealle. Varoita muita.
- Jos haistat kaasun, paina märkä vaate, ruoho- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi
- Mikäli ajat autolla, sulje ilmanvaihto ja pyri ajamaan sivutuuleen pois vaara-alueelta
- Sisällä sulje ovet, ikkunat ja tuuletusaukot sekä ilmanvaihtolaitteet. Pysy sisätiloissa ja ylemmissä kerroksissa.
- Tarvittaessa tiivistä aukot ja venttiilit esim. teippaamalla tai kankailla
- Avaa radio ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti. Vältä puhelimen käyttöä ettei puhelinverkko kuormitu.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa, televisiossa, kaiutinautolla tai vaara ohi-merkillä, kun vaara on ohi. Tuuleta sisätilat huolellisesti, kun vaara on ohi

SÄTEILYVAARA

Säteilyvaaratilanteesta ja toimintaohjeista tiedotetaan ihmisille viipymättä television ja radion välityksellä.

Säteilyvaarassa suojaudutaan samoin kuin muissakin ympäristöonnettomuuksissa. Jos säteilyvaaratilanne vaatii nopeaa suojautumista, tiedotetaan siitä ihmisille ulkohälyttimillä annettavalla yleisellä vaaramerkillä. Tällöin on siirryttävä sisätiloihin ja kuunneltava televisiota ja radiota, joissa annetaan muut toimintaohjeet esimerkiksi joditablettien ottamisesta, elintarvikkeiden suojaamisesta sekä ulkona liikkumisesta.

- Siirry sisätiloihin
- Sulje ovet ja ikkunat sekä ilmanvaihtolaitteet
- Avaa radio ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
- Ota joditabletti vasta viranomaisen kehotuksesta
- Vältä puhelimen käyttöä, ettei puhelinverkko kuormitu

SÄÄILMIÖIHIN VARAUTUMINEN JA NIISSÄ TOIMIMINEN

Sääilmiöt voivat lisätä onnettomuusriskiä.

Ennen tilannetta

- Kerää pihalta kalusteet ja muu irtain tavara, joka voi lähteä tuulen mukaan ja aiheuttaa lisää vahinkoja. Tarkista pihapiirin kunto
- Sulje ovet ja ikkunat
- Aja auto pois puiden läheisyydestä
- Kytke pois ne sähkölaitteet, joihin pääset käsiksi
- Lykkää matkustamista. Jos autoilu on välttämätöntä, varaa mukaan lämmintä vaatetta, ruokaa ja juoma

Tilanteen aikana

- Siirry sisätiloihin, pois ikkunoiden läheisyydestä
- Älä yritä korjata omaisuusvahinkoja myrskyn aikana
- Vältä hissien käyttöä, sillä sähkökatkoja voi tulla
- Varo kaatuvia puita ja sähkölinjoja
- Jos olet ulkona, suojaudu kaatuville puille yms.
- Tarvittaessa soita 112

Tilanteen jälkeen

- Pysy ainakin 20 metrin etäisyydellä vaurioituneista sähköjohtimista
- Jos et itse tarvitse apua, auta naapurua
- Tarkista rakennus ja piha-alue vaurioitumisen varalta. Ilmoita havainnoistasi tarvittaessa eteenpäin kiinteistöhuollolle (esim. tukkeutuneet sadevesijärjestelmät).
- Vältä matkustamista, jos se on mahdollista. Varo tielle kaatuneita puita. Varoita muita tielläliikkuja tiellä olevista esteistä.

YLEINEN TOIMINTAOHJE INFEKTIO- JA TARTUNTATAUTITILANTEISIIN

Laajoihin terveyttä uhkaaviin tilanteisiin tulee varautua ennalta, esimerkiksi infektiosairauksien ja epidemioiden varalta. Etukäteen mietitään mitä toimenpiteitä tilanne voi vaatia. Tilanteen vaatiessa laaditaan tarkemmat kiinteistö- / työpaikkakohtaiset ohjeet. Tilanteessa tulee seurata viranomaistiedotusta. Varautumistarvetta ja -valmiutta on hyvä miettiä etukäteen.

Työpaikalle on suositeltavaa perustaa vastuuryhmä, joka ottaa vastuun mahdolliseen tartuntatautiepidemiaan valmistautumisesta.

Ryhmä huolehtii seuraavista asioista:

- koordinoi varautumista ja viestintää työntekijöille

- käsittelee riskit; mahdolliset aiheuttajat ja vaikutukset toiminnalle
- pitää varautumissuunnitelman ajan tasalla
- antaa ohjeita tarvittaessa liittyen esim. siivoukseen, sairaustapauksiin, eristämiseen tai karanteeniin
- seuraa valtakunnallista tilannetta, UM:n matkustustiedotteita sekä THL:n ja Työterveyslaitoksen ohjeita
- arvioi erilaisten skenaarioiden, esimerkiksi mahdollisten karanteenien vaikutusta toimintaan ja toimitusketjuihin

Torjuntatoimet työpaikalla

Torjuntatoimien tarkoituksena on suojata työntekijöitä, asiakkaita ja yhteistyökumppaneita.

Puhtaus ja hygienia

- Varmistetaan, että työpaikka on puhdas ja hygieeninen, koska tartunnan voi saada esim. likaisilta pinnoilta.
- Opastetaan yleisessä hygieniassa, esim. käsien pesuohjeet ja yskimisohje

Sairauspoissaolot

- Varaudutaan normaalia suurempiin sairaspöissaoloihin ja niiden vaikutuksiin toiminnalle
- On hyvä pohtia, onko työpaikan sairaslomakäytäntöjä tarpeen muuttaa
- Sairaana jäädään kotiin ja näin pyritään estämään tartuttamasta muita työntekijöitä. Annetaan ohje sairausepäilytilanteeseen
- Turhaa terveyspalvelujen kuormittamista tulisi välttää. Odottelu terveydenhuollon vastaanotossa lisää leviämiskä. Terveydenhuolto kontaktoidaan ensin puhelimitse ja noudatetaan sieltä saatuja ohjeita.

Etätyö ja muut varautumistoimenpiteet

- Pohtikaa valmiiksi työpaikkanne toimenpiteitä, joilla kaikkien samanaikainen sairastuminen voitaisiin estää. Toimenpiteitä voivat olla esim.: etätöiden suosiminen, virtuaalokokoukset ja sähköiset yhteydet, joustavat työajat
- Laatikaa ohjeistus matkustamisesta, etteivät työntekijät turhaan altista itseään tartunnalle. Pohtikaa, voidaanko epidemia-alueille suuntautuvien matkojen asemasta käyttää sähköisiä kokoustyökaluja tai voidaanko matkaa siirtää myöhemmäksi
- Edellyttäkää, että työpaikalla noudatetaan THL:n ja ulkoministeriön matkustusohjeita ja myös matkalta paluun jälkeiset varotoimet huomioidaan

Jos työpaikalla olevalla henkilöllä epäillään tartuntaa

- Sairastunut ohjataan tilaan, jossa hän ei tartuta muita. Häneen voi olla yhteydessä vaikka puhelimitse. Sairastunut ottaa yhteyttä työterveyshuoltoon tai paikalliseen terveyskeskukseen.

Karanteeniin määrätty työntekijä

- Karanteeniin henkilön voi määrätä vain tartuntatautilääkäri (Tartuntatautilaki 1227/2016).
- Karanteeniin määrätyn työntekijän kanssa voidaan tarvittaessa sopia etätyöstä.

Seuraa ja noudata viranomaisohjeita sekä Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ja Työterveyslaitoksen ohjeita! Lisäohjeita löydät myös Safetum-palvelun turvatietopankissa.

SÄHKÖKATKOS

- Pysy rauhallisena ja odota muutama minuutti. Sähkökatkos voi olla hetkellinen
- Tarkista sähkökatkoksen laajuus yleisistä tiloista. Katso toimiiko valaistus tilojen ulkopuolella
- Jos jäät hissiin, paina hississä olevaa hälytysnappia tai soita päivystysnumeroon. Odota rauhallisesti, hissien huoltohenkilöstö tulee paikalle ja auttaa pois hissistä
- Jos sähköt eivät palaa, ota yhteys kiinteistöhuoltoon
- Odota tiloissa sähköjen palautumista, jos et saa muita toimintaohjeita

LÄMPÖKATKOS

- Suojaa arat kohteet (putkistot) ja rajoita lämpimän veden käyttöä
- Sulje ikkunat ja pidä ulko-ovi kiinni. Sulje väliovet käytäviin, tuulikaappeihin ja eteiseen, sekä tuki raot
- Vähennä ilmanvaihtoa
- Mikäli tilassa on pakko oleskella: seuraa tilan ilman laatua. Ilman hiilidioksidimäärät voivat nousta korkeiksi, jos ilmanvaihto on kokonaan poikki. Tarvittaessa tuuleta tilat nopeasti ristivedolla. Yritä pitää yksi tila lämpimänä

VESIVAHINKO JA KESKEYTYS VEDENJAKELUSSA

Vesikatkos

- Sulje vesihanat
- Tarkista pesukone/tiskikone; sulje tarvittaessa vesihana ja keskeytä pesuohjelma
- Säännöstele veden käyttöä
- Varastoi vettä astioihin

Vesivahinko/vesivuoto

- Ilmoita viivytyksettä kiinteistönhuoltoon. Häätötilanteessa soita 112
- Katkaise sähkö vuotokohdan lähellä olevista laitteista, jos se on turvallista
- Siirrä suojaan lähetyvillä oleva esineistö
- Estä veden leviäminen mahdollisuuksien mukaan
- Opasta kiinteistönhuolto tai palokunta paikalle

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta:

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
- Hälytä tarvittaessa lisäapua

Veden sulku

Veden pääsulun sijainti	Tekninen tila, käynti ulkoa parkkipaikalta
-------------------------	--

Lämmönjakokeskus

Keskuksen sijainti	Kontti parkkipaikalla
Lämmönjaon pääsulun sijainti	Lämmönjakohuone, kaasun sulku kontin seinustalla

Sähköpääkeskus

Sähköpääkeskuksen sijainti	Tekninen tila, käynti ulkoa parkkipaikalta
----------------------------	--

EVAKUOINTI

Esimerkiksi kaasu- tai säteilyvaaratilanteessa voidaan suorittaa viranomaisen määräyksestä evakuointi. Tällöin ihmiset siirretään viranomaisten toimesta johdetusti vaara-alueelta turvaan ennalta suunnitellulle alueelle tai paikkakunnalle.

Evakuointi voidaan tehdä myös vain pienellä alueella, jolloin se käsittää esim. yhden kerrostalon, yhden korttelin tai sitä laajemmalla alueella. Poikkeusoloissa voidaan joutua tekemään laajempi evakuointi, joka käsittää osan kuntaa tai koko kunnan alueen. Tällainen evakuointi tulee toteuttaa 6 tunnin kuluessa ja siirtymismatka on arviolta n. 50 km. Oleskelu vieraalla paikalla on evakuointitilanteessa lyhytaikainen.

Evakuointitilanteessa voit ottaa mukaan vain välttämättömät varusteet:

- Pakkaukset eivät saa olla suurempia kuin itse jaksat kantaa
- Ota mukaan perusvaatetus (huomioi vuoden aika), tarvitsemasi lääkkeet, rahat, arvopaperit, henkilöllisyystodistukset ja sairausvakuutuskortit
- Varaa evästä ja juotavaa kahdeksi vuorokaudeksi

Tilapäissuoja ja suojautuminen

- Kohteessa ei ole tilapäissuojaksi soveltuvia tiloja. Tarvittaessa suoritetaan sisälle suojautuminen (ks. toimintaohjeet) tai suojaudutaan viranomaisen osoittamaan suojapaikkaan

VÄESTÖNSUOJELU POIKKEUSOLOISSA

Poikkeusoloja ovat:

- Aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila
- Huomattavan aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka
- Väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka, jonka seurauksena yhteiskunnan toimivuudelle välittömät toiminnot olennaisesti vaarantuvat
- Erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila
- Vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti

Toiminnan jatkaminen poikkeusoloissa

- Poikkeusoloissa viranomainen päättää suojautumistoimenpiteistä. Tarvittaessa viranomainen osoittaa suojautumispaikan
- Lain mukaan omatoimisen varautumisen järjestämistä valvovat ja ohjaavat pelastusviranomaiset
- Poikkeusoloissa kunnan väestönsuojelua johtaa kunnan väestönsuojelun johtokeskus
- Kun Suomea tai sen tiettyä aluetta uhkaa radioaktiivinen laskeuma, viranomaiset aloittavat tehostetun säteilyvalvonnan ja antavat tarvittaessa välittömästi etukäteisohjeita ja määräyksiä väestönsuojelutoimenpiteiden käynnistämiseksi

Kun kiinteistössä ei ole omaa väestönsuojaa, antaa viranomainen erikseen ohjeet tarvittavista toimenpiteistä näille kiinteistöille. Toimenpiteisiin voi kuulua esimerkiksi sisälle suojautuminen tai suojautuminen tilapäissuojiiin. Väestönsuojiiin suojautuminen ei ole monessakaan tilanteessa ensimmäinen toimenpide, vaan väestö siirretään ensisijaisesti turvallisemmalle alueelle. Jossain tilanteissa voidaan opastaa suojautumaan yleisiin väestönsuojiiin ja tässäkin tilanteessa viranomainen antaa tarkemmat ohjeet. Monilla alueilla ei ole lainkaan yleisiä suojatiloja tai ne eivät riitä kaikille. Tällöin suojoituksesta vastaavat kiinteistön toimijat itse ja he suojautuvat tilapäisiin suojiin eli käytännössä sisätiloihin.

Säteilyvaara ja väestönsuojelu

Suomessa on käytössä seuraavat varoitus- ja hälytysrajat:

- Viranomaishälytysraja, 0,40 mikroSv/h
  - Viranomaiset aloittavat tehostetun säteilyvalvonnan ja -seurannan
- Väestön varoitusraja ja kiinteistökohtaisen valmiuden kohottaminen, 100 mikroSv/h
  - Viranomaiset varoittavat väestöä kohonneesta säteilyarvosta, jolloin suojaudutaan sisätiloihin. Sisätiloihin suojautuessa suljetaan ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
- Väestön hälytysraja, 1000 mikroSv/h
  - viranomaiset antavat määräyksen suojautua väestönsuojiiin ulkohälyttimillä ja radion välityksellä

Milloin väestönsuojaa käytetään?

Väestönsuoja on tarkoitettu väestön suojaamiseen sotilaallisen hyökkäyksen aikana. Viranomaiset antavat määräykseen väestönsuojien käyttökuntoon laittamisesta, kun tilanne sitä edellyttää. Väestönsuojat on laitettava käyttö- ja suojautumiskuntoon 72 tunnin kuluessa määräyksestä, jonka jälkeen ihmiset voivat siirtyä niihin.

Väestönsuoja ei anna suojaa ionisoivalta säteilyltä ja myrkyllisiltä aineilta, ellei suojaa ole valmisteltu sulku- tai suodatustilaan. Yllättävän kaasuvaaran aikana ei siis pidä mennä väestönsuojaan, vaan täytyy suojautua muihin sisätiloihin ja sulkea ilmanvaihto. Useat vaarallisista kaasuista ovat ilmaa painavampia kaasuja, painuvat alaspäin ja kerääntyvät helposti pohjakerrokseen. Pysyttele siis mieluiten ylemmissä kerroksissa. Ilmaa kevyemmät kaasut taas hajaantuvat helposti ilmapirran mukana, eivätkä välttämättä aiheuta vaaraa ihmisille.

Väestönsuoja suojaa ilman valmisteluja räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta, rakennussortumilta ja paineaalloilta. Sulku- tai suodatustilassa väestönsuoja suojaa myös tulipaloilta, kemiallisilta taisteluaineilta ja ionisoivalta säteilyltä. Tämä tarkoittaa sitä, että ilmanvaihto ja väestönsuoja tulee valmistella sulkutilaan ja käyttöön otetaan erityissuodatin, joka sisältää hiukkas- ja kaasusuodattimen. Sirpalesuojat suojaavat vain räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta, rakennussortumilta ja paineaalloilta.

Lisätietoja väestönsuojelusta löytyy saa paikalliselta pelastuslaitokselta ja esimerkiksi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön, SPEK, verkkosivuilta (<https://www.spek.fi/turvallisuus/varautuminen-kotona/vaestonsuojelu/>).

12. Pelastussuunnitelman päivityshistoria

Toimenpide	Suorittaja	Pvm
Pelastussuunnitelma hyväksytty	Nico Laurell	07.07.2022